

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de
APARE SĂPTĂMÂNAL

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Str. Șaguna 8

Sibiu

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni
25 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. —
Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe
se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu,
strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se
refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiilor
un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică
de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile
se adresează **Administrației** ziarului Telegraful
Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Duhul de jertfă al neamului

Neamul nostru nu și-a precupețit niciodată sângele și viața. Clasa suprapusă, care s'a ferit de sacrificii proprii și a căutat totdeauna să tragă profituri din jertfele bravului nostru popor, a fost sau de origine străină sau influențată de moravurile păcătoase ale străinilor procopsiți pe spatele neamului românesc.

Generozitatea de simțire și capacitatea de a se însufleți pentru orice idee înaltă și pentru orice faptă care vine în ajutorul celor în suferință, l-a mînat în tot trecutul să lupte oriunde era trebuința, și de cele mai multe ori pentru interese cari nu erau ale sale. S'a dăruit morții, cu nobilă desinteresare, veacuri de-a rândul, într-o înclăștare fără pereche cu puhoiul Semilunei, pentru salvarea Europei, a luptat pentru desrobirea Grecilor, Bulgarilor, pentru scăparea Ungariei de comunism. Și niciodată nu s'a gândit să profite de pe urma generozității cu care și-a trimis la moarte floarea tinereții. Dimpotrivă, mai totdeauna s'a pomenit la urmă desavantajat, ciuntit și având să facă față tocmai pretențiilor acelor pentru cari și-a împrumutat puterile în crâncen războiu.

Suntem într'adevăr un neam care s'a comportat ca acel om profund creștin ce face binele fără să aștepte nici o răsplătă, ba se împacă și cu nerecunoștința celor ajutați de el, datorită nesdruncinatei sale credințe în veghea Celui de sus, care va răsplăti fiecăruia după faptele sale.

Poate să avem și anumite scăderi, dar teama de moarte, lipsa de vitejie, nu se află în noi și dacă cineva ni le-a atribuit a săvârșit cea mai mare nedreptate.

Duhul acesta de sacrificiu se manifestă în zilele noastre în forme care ne cutremură. Neamul nostru își varsă sângele cu o generozitate copleșitoare pe câmpiile Ucrainei și în fața Odesei. Nu există în acest războiu popor, după cel german, care să fi dat un tribut de sânge atât de bogat pentru scăparea lumii de spaima desordinii comuniste. Și nu există popor care să facă aceasta într'un mod atât de desinteresat ca al nostru.

Fără să avem pretenții de hegemonie asupra unor națiuni străine, feciorii noștri se cunună fericiți cu moartea pe întrecute și și primesc florile dureroase și nevestite ale schingiuirilor în trupul lor, pentru a le purta mărturie vie a duhului lor de jertfă toată viața.

Când vorbești cu acești minunați tineri în preajma plecării pe locul unde își poartă moartea secera cu febrilitate, rămâi uluit de suprafireasca lor atitudine nu numai de nepăsare la gândul ei, ci și de dragoste pentru o moarte frumoasă, eroică. Tot ce are ca groază moartea a fost în-

ghițit de puterea de credință și de sacrificiu care-i însuflețește.

Ai impresia că tinerii noștri trăiesc numai pe jumătate, sau numai cu trupul între noi, și centrul ființei lor e dincolo, înfrățit cu misterul de după moarte.

Prezența pe pământ, ca exclusivitate, și-a golit farmecul și s'a deșertat de sens.

Neamul nostru aduce azi ca și strămoșii lui de odinioară, feroarele mistice în acest războiu, ridicându-l dela nivelul unei lupte pentru existența economică la un prilej de rezolvare creștină a problemei morții și la o înfruntare prin credință a titanismului ateu. El aduce sarea duhovnicească a înaltului sens creștin în această înclăștare uriașă de popoare.

Peste tot neamul nostru este ca o sare între popoarele lumii, pentru duhul lui de jertfă desinteresată. Ce monotonă ar fi fost și ar fi chiar istoria vitejiei europene fără nota de spiritualitate și desinteresare pe care a adus-o și o aduce neamul românesc.

Luptă și bolșevismul cu fanatism fără îndoială. Dar e un fanatism al urii, e un fanatism al omului însălbătăcit și infuriat împotriva a tot ce e rânduială și omenie.

Dar eroismul românesc e fără ură, fără prihană, e serafic; el crește din sufletul ce privește ținta spre cer.

Un asemenea neam e necesar în ansamblul popoarelor lumii pentru influința de înobilare ce o exercită. Lui trebuie să i se facă măcar dreptate, dacă nu cere altceva.

Spre binele Europei care are lipsă de el, de tăria lui și de sufletul lui.

D. STĂNILOAE

Moarte și viață

V. Moartea-transfigurare

...10.000 de păgâni fremătau în uraganele urii; setea de sânge, setea de răzbunare îi contopea într'un singur urlet: creștinii la lei! Amfiteatrul era neîncăpător pentru mulțimile ce năvăleau înlăuntrul ca valurile mării. Împăratul era de față: aducea un nou sacrificiu zeilor și vulgului. Iar răcnete fiarelor sălbatice dominau văzduhul...

Dar creștinii? Ei se pregăteau pentru *nunta morții*: se împărțeau cu sfintele taine, își dădeau averile la săraci, își luau rămas bun dela cei sortiți vieții, siguri că despărțirea lor va fi scurtă. Erau senini și fericiți; fața lor înnota în jocul de lumină al unor tainice bucurii cerești, ochii lor prindeau raze de har din împărăția iubirii. Nu se tânguiau, nu se revoltău, nici nu erau resemnați ca în fața unei sorți implacabile. *Ei birușeră moartea*, pentru că răstigniți față de lume pășeau spre înviere. Parcă se pregăteau pentru o călătorie cu zări de lumină, pe un drum ce se adăncește în țara veșniciei necuprinse. Ei știau că viața lor e în mâna lui Dumnezeu: de ce să se revolte? Nu ei înșiși s'au predat cu tot sufletul și toată inima Domnului? Ei simțeau că moartea e fericita eliberare din țara de exil a pământului și luminata, negrăita, cea mai presus de orice bucurie, unire cu Hristos: de ce să plângă? — O, nu! Binecuvântat să fie Dumnezeu celce face din sângele muceniciei sămânță de rod și biruință a împărăției Lui pe pământ. Binecuvântat fie Iisus, mirele iubit al sufletelor noastre, Celce ne ia cu o clipă mai curând din bezna de păcat a lumii, ca să ne învluie în veci în lumina bucuriei Lui...

— Amfiteatrul gemea de lume: patimile urlau în fiare, patimile urlau în oameni. Iar în mijloc, îngenunchiați, martirii. Ascultau ei oare strigătele mulțimii? Plecau cumva înfiorați urechea la răcnete fiarelor? Priveau speriați, plini de groază în toate părțile, ca să găsească vreo portiță de scăpare? Își smulgeau părul de desnădejde sau plâneau cu hohote peste ruinele vieții lor? Nu: *ei se rugau*. Deși pe pământ, mintea lor era în ceruri; deși învăluiați de urletele urii, inima lor plutea senină spre limanurile păcii; deși cu trupul frânt de dureri, sufletul lor strălucea de bucuria învierii. Erau două împărății în luptă. Cum i-ar fi îngrozit moartea, când ea era supremă împlinire a dorurilor lor? Cum s'ar fi tulburat de răcnete patimilor, când armoniile cerului le copleșea ființa? Cum i-ar fi înduplecat durerile cărnii, când îngerii Domnului le mângăiau fruntea? — Moartea, ca negație, ca absurditate, ca desnădejde, nu există: moartea e afirmare, e sens, e nădejde, e înviere. Moartea e biruința vieții, plinirea iubirii, înflorirea nădejdi, deschiderea raiului. E unirea cu Hristos. E fericirea, așteptată zi de zi; e bucuria, chemată din țara de exil a călătorului; e pacea, căutată pe involburata mare a vieții. Pentru cine? — Desigur pentru ceice încă pe pământ au gustat din viața duhului, viața cea fără de moarte și fără de gust de deșertăciune; pentru ceice s'au răstignit față de lume și trup și au viața lui Dumnezeu, în Iisus Hristos. E și firesc: cine iubeste lumea, se teme de moarte, căci moartea e negația ei; cine iubeste pe Hristos, trăește în veac pentru El, așteaptă moartea ca

o nuntă, ca o fericitoare unire, în veșnicii, cu Hristos după care tânjește sufletul lui încă din această viață.

Da: există o viață care nu este moarte și o moarte care nu este desnădejde; există o viață *vie* și o moarte-transfigurătoare. Este viața duhului care și adapă însetările din luminile iubirii lui Hristos: ea înviază viața noastră din moartea în care o îngroapă lumea și transfigurează moartea din desnădejde în bucurie. Ea e revărsare a veșniciei în timp, — ancorare a timpului sub zările veșniciei. Căci tot ce ține de țărână, e deșertăciune: e tânguire și moarte; singure zările duhului ne cheamă sub bolțile de har ale veșniciei. Ele fac din viața monotonă, seacă fără bucurii și fără orizont — asemenea unui mormânt văruiat cu iluzii deșerte — pe care o trăim, o viață plină de miez, înflorită în bucurii, largă în perspective, mereu activă, mereu rodnică, mereu vie; ea transformă clipa în revărsare de har, trupul în slujitor al dreptății, familia în aluat al împărăției lui Dumnezeu, pământul într'o schiță anticipativă a veșniciei.

Ce trist este pământul când în cuprinsurile lui robotesc, fără noimă, fără sens, robii cărnii, robii lutului, robii lumii! Ce monotonă este viața, ce tristă este moartea! Și totuși peste pustiul vieții moderne, stăruie chemarea mucenicilor, chemarea sfinților: *Hristos este viața și învierea lumii*. Fără El viața este moarte și moartea e desnădejde; cu El avem adevărata viață, suntem vii și moartea este înviere, e transfigurare.

V'ați ostenit cel puțin să citiți viața acestor mărturisitori ai lui Hristos cu trăirea și cu moartea lor? V'ați aprins de răvna de a propovedui tuturor pilda lor? Nu cumva simțiți arzând în suflet dorul unei alte vieți, dorul vieții cei fără de moarte? — Hristos vă cheamă; îngerii vă ajută; sfinții și mucenicii se bucură. Prietene, îndrăznește, nu șovăi: crede și te vei mântui!...

Diacon Nicolae Mladin

Aniversarea primului an dela urcarea pe tron a M. Salet Regelui Mihai I și a împlinirii unui an de când dl mareșal Ion Antonescu, ministru președinte, conduce destinele țării, s'au sărbătorit în tot cuprinsul patriei noastre, ținându-se în același timp slujbe religioase întru pomenirea eroilor căzuți în războiul reîntregirii.

Preoțimea mitropoliei noastre, chemând credincioșii la rugăciune, a săvârșit și la acest prilej cu profundă evlavie slujba de sufletească înălțare.

Subscrierile urmează cu însuflețire. Din Beiuș se anunță: P. S. Sa episcopul Nicolae și Ven. Consiliul al eparhiei Orăzii au hotărât ca episcopia să subscrie la *Imprumutul Reîntregirii* suma de 500.000 lei, ear personalul Consiliului eparhial și preoții din eparhie să contribuie cu salariul pe o lună. Total 1.500.000 lei.

Călătoria misionară a chiriarhilor și a preoților ortodocși din Ardeal la frații desrobiți

— Glasuri de presă —

Drumul misionar basarabean al Episcopatului nostru ardelenesc, menit să pecelluiască pentru totdeauna unitatea sufletească a neamului, precum și libertatea sa națională sub scutul ortodoxiei, este întâmpinat, în toată presa din țară, cu cel mai cald interes și cu urări pentru deplina izbândă a misiunilor sfintei noastre biserici.

În expunerea, apărută în ziare și ținută la Radio în 6 Septembrie 1941, dl profesor Mihai Antonescu, vicepreședintele Consiliului de miniștri, a spus:

Biserica a fost pusă în drepturile sale de prestigiu și este tot mai mult îndreptățită spre o ordine națională care să-i dea un rol nou în formarea spirituală a familiei și vieții românești. Exemplul bisericii Ardealului și al misiunilor trimiși de Sf. Patriarhie în Basarabia desrobite, — deschide drum nou acestor noi chemări ale bisericii noastre.

„Universul”, marele cotidian din capitală, scrie în Nrul său del 8 l. c., despre misiunea clerului ardelen în Basarabia, următoarele:

E un privilegiu care nu se poate mai nimerit de împletire a sufletului românesc de peste Carpați cu cei de peste Prut, în credința aceluiași ideal de unitate și libertate într-o Românie mare și puternică, făurită de vitejia ostașului nostru.

Biserica are marele rol, după cum a avut și în trecut, cu toate vitregiile ce s'au abătut asupra poporului nostru, de a ține totdeauna aprinsă făclia credinței și a naționalismului, pe care se sprijină însăși existența națiunii române.

„Legea Românească”, organul eparhiei Orăzii-Beiuș, arătând numele celor din echipa misionară a Eparhiei hihorene, scrie:

Sâmbătă în 30 August c. la ora 3 p. m., a plecat trenul cu P. S. Episcop Nicolae. Cu această ocazie s'a făcut P. S. Sale o frumoasă și spontană manifestație din partea publicului beușan. În cântarea imnului arhieresc trenul se puse în mișcare ducând pe alte meleaguri pe înaltul păstor de suflete al întregii Bihării. Noi, cei rămași la altarele bisericii străbune din Bihor, să ne rugăm pentru izbânda misiunilor noștri.

„Biserica Bănățeană”, când un nou an bisericesc începe, constată:

Sfânta noastră biserică a plecat pe frontul luminii, în regiunile desrobite de «plaga sângelui», ca să propoveduească cuvântul evangheliei mântuitoare de suflăte; să întărească sufletul poporului și conștiința națională... Odată cu începerea anului bisericesc, glasul poporului pravoslavnic să se audă ca un imn de prăznuire a biruinții crucii împotriva întinerului prin locurile răzeșe, „în regiunile unde și în anul 1917, prin țărutul Toma Jalbă s'a ridicat glas în Sfatul țării dorind «mai bine să-și mute Nistrul mersul», decât să rămână [basarabenii] despărțiți de frați. Cei ce se ostenesc în a propovedui și a învăța, mari se vor chema întru împărăția Cerului.»

«Renașterea» din 7 l. c. scrie:

«Din inițiativa I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae al Ardealului a plecat în Basarabia un sobor de preoți ardeleni, pentru a propovedui, cu dragoste creștinească și ardelenască, cuvântul lui Dumnezeu printre credincioșii acestei provincii, unde a băntuit groaznică furtună a vremii din urmă... Se poate spune, în legătură cu această activitate frumoasă și măreață: «Secerșul e mult, dar lucrătorii sânt pușini.»

Conferința preoțească. — Prin greutatea timpului de față, cercul pastoral al Hunedoarei s'a întrunit în parohia Boj la conferință, Duminică în 17 August a. c. Au participat preoții: Crăciun Furdui, Zamfir Filip, Ieronim Rudeanu, Viorel Suciu și parohul local Simion Suciu.

Liturghia Sf. Ioan Hrisostom slujită în sobor a decurs impunător, la ecteniile preoților s'au alăturat pe lângă cântăreții locali și cântăreții din satele vecine, veniți la Boj. La rugăciunea „Amvonului”, părințele președintele cercului Ieronim Rudeanu explică evanghelia zilei, dezvoltând subiectul „O mie de ani înaintea lui Dumnezeu sunt ca ziua de ieri ce a trecut ca o strajă de noapte, ca un șivoi se risipesc anii și ca un vis sănt”, dezvoltând în mod special păcatul lăcomiei.

Terminându-se slujba, credincioșii au fost stropiți cu apă sfințită, de către părintele Viorel Suciu, administrator parohial din Zlaști, — preoții au mers apoi la locuința preotului Simion Suciu unde după masă au ținut conferință intimă discutând temele de tratat la cercurile din alte parohii. — Rap.

Ce se desgroapă din ruinele Chișinăului...

Cercetările, făcute pe pământul din care au fost puși pe fugă criminalii iudeo-bolșevici, scoț la lumină tot mai multe grozăvii, săvârșite de aceste bestii cu chip de om.

În palatul Consulatului italian din Chișinău, unde se instalase poliția secretă bolșevică cu agenții săi dela N. K. D. V., au fost asinați zeci de cetățeni, cari au ocupat anumite demnități, sau cari au avut rude în armata română sau țaristă, sau au strâns ceva avere, la care lăcomiau comuniștii sovietici.

Pivnița palatului era transformată în pușcărie, slujind tot odată ca loc de execuție. Mai jos de pușcărie, cu vreo sută de metri, erau săpate câteva gropi adânci: cimitirul.

Nenorocitele victime, aduse cu mașina la palat, erau coborâte în pivniță, unde li se lua un „interogatoriu” pro forma. Declarați dușmani ai comunismului, osândiți cu un foc de armă erau repede trimiși pe altă lume. Trupurile, unele sbătându-se între viață și moarte, ridicate de pe locul de execuție, se descărcau în groapă, prăvălind pământul peste ele și îngropându-se multe încă vii...

În fuga lor rușinoasă, îndovii au dat foc clădirii, — dar n'au izbutit să șteargă astfel urmele barbariei comise.

În primele zile din Septembrie poliția Chișinăului a procedat la desgroaparea asinaților. S'au desgroapat peste o sută de cadavre de: intelectuali, fruntași naționaliști, preoți, copii, mai multe femei, elevi în uniforme străjerești etc.

Acestor victime, așezate în 74 de sicrie, li s'a făcut acum Duminică o înmormântare creștinească, prin care să se acopere, măcar o parte, din chinul cumplit ce l-au suferit.

Tot atâtea care, împodobite cu covoare moldovenești și cu flori, au fost trase de câte două perechi de boi.

Slujba religioasă a înmormântării s'a făcut cu participarea misiunilor ardeleni, în frunte cu I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae al Ardealului, clerul Chișinăului condus de P. S. Sa Eftem-Tighineanu, și un imens public înduioșat până la lacrimi.

I. P. Sf. mitropolit Nicolae, a arătat, în cuvinte mișcătoare, nouă jertfă a noilor martiri ai cauzei naționale în Basarabia...

Mulțimea a îngenușat câteva minute pe ambele trotuare. Profundă

impresie au făcut micuții orfani ai preotului martir Gheorghe Tudorache.

Cercetările, la sediile teroriste ale N. K. V. D-ului din Chișinău, continuă, precum și desgroaparea celorlalte victime.

Poporul basarabean abea acum a văzut, în toată goliciunea ei, teroarea exercitată de tovarășii lui Stalin.

O covârșitoare durere s'a sălășluit în sufletele tuturor creștinilor din capitala basarabeană, — Dumnezeu însă este, și va fi, cu noi!

Întoarcere la pragul bisericii. —

Cetim în revista *Europa Nouă*, sub titlul „Stalin în odăjdii”, următoarele nimerite aprecieri:

Nu poate fi tăgăduit că în Rusia, cu toată propaganda antireligioasă, există foarte multe asociații secrete religioase. Pentru ca despoții din Moscova să arunce nisip în ochii englezilor și americanilor, se grăbesc să declare acum deodată că persecutarea bisericii și urmărirea religioasă ar fi fost greșeli ale trecutului. Pentru că în biserici nu mai este loc pentru miile de credincioși, care se întorc să îngenușe în fața Altarului, n-îi de oameni stau în stradă în fața bisericii și primesc ecouri dela Altar prin ușa întredeschisă. Dar cine înțelege că acești credincioși persecutați până acuma, se roagă mai puțin pentru victoria bolșevismului, decât pentru victoria naționalismului european. Dar ori cum, pentru noi este un semn simbolic: diavolul se apropie de potir. Cea mai bună dovadă a falimentului despoților dela Moscova, este întoarcerea la pragul bisericii și chemarea poporului să îngenușe în fața Altarului. Și tot în sensul acestei propagande, de curând credincioșii dintr-o biserică din Moscova au fost filmati pentru ca Sovietele să poată arăta Americii și Angliei cât de... religioși sânt. Americanii neinformați asupra realităților, vor vărsa lacrimi de crocodil la privirea acestui film-comedie. Dar cine cunoaște bolșevismul, care în momentul de față și-aruncat masca pentru a câștiga simpatia poporului american, — știe că bolșevismul este și rămâne dușmanul religiei, iar dacă astăzi vrea să facă pe evlavios, în realitate nu este decât o politică oportunista, pentru că simte greutatea sa oportunista, purtată cu înverșunare de toate popoarele europene, se apropie de infernul din Kremlin și ține mâna din rădăcini. Lumea va fi măturată de pericolul comunist, care este și rămâne de temut pentru toată lumea, chiar dacă tovarășul Stalin se îmbracă în ultimele în odăjdii, crezând că-și va găsi salvarea...

FOIȘOARA

Un luptător bucovinean: Alecu Hurmuzachi

(2) de ROMULUS ANDEA

Și totuși în Cernăuți atât de intensivă românișmul care de școl... ANDEA profesor universitar... noastre era o viață... Și acum o sută de ani ro... se putea manifesta în afară din lipsa... din cauza sărăcirii boierimii, în urma stării în... poiate a unei țărârimi, exploatarea ca nicăiri de camătări, își avea razimul în căminurile, unde se păstrau datinile și limba și unde ochiul scrutător al funcționarului chezarocrătesc, țepăn și bănuitor, nu pătrundea. Și ce splendid exemplu de cămin românesc era conacul dela Cernaucă!

Aici s'au strâns în anul revoluției dela 1848 mințile alese ale Românilor de pretutindenea. Aici s'au plămădit planuri pentru viitor, aici s'a făcut o înfrățire peste granițele artificiale de atunci. Mihai Cogălniceanu, care-și redactează la Cernaucă „Dorințele partidei naționale din Moldova”, Vasile Alecsandri, care va cânta atât de frumos Bucovina, Costache Negri și Alexandru Cuza, Dominitorul de mai târziu, Alecu Russo și Gh. Sion, care ne-a lăsat note atât de interesante despre provincia de Nord a românismului, au fost oaspeții lui Hurmuzachi.

Din Ardeal sunt găzduiți de Hurmuzachi Gh. Barițiu, Aron Pumnul, Făgărășanul cu un rol covârșitor în școala Bucovinei, austerul Timotei Căpariu, Iacob Bologa. Toți

prîbegii, toți bejenarii aceștia au avut parte de tradiționala ospitalitate a Românilor din Bucovina, dintâi la Cernăuți, apoi la Cernaucă.

După descrierile lui Gh. Barițiu, Gh. Sion și ale naucăi Doxachi, Hurmuzachi, care nu-și abandonase portul destul de complicat și nepractic, al boierimii noastre, era un fel de patriarh al românismului din Bucovina. Dar un patriarh ciudat, cu toate că avea păr alb, sîda bătrânețe și, vioiu și harnic, conul Doxachi pleca din zori, călare pe un armăsar de rasă, pentru a-și vedea de moșie. În plimbarea aceasta hîpică bătea la toate hotelurile și casele din Cernăuți, unde știa că erau găzduiți prîbegii, și, ca gospodar obișnuit să se scoale cu noaptea'n cap, îi stărnăia din somn și-i invita cu plăcută stăruință la masa de care se îngrijea cu atâta belșug cucoana Elena.

Pe urmă când se ivi holera la Cernăuți, Hurmuzachi se mută la moșie, la Cernaucă; și cu el se duseră și oaspeții obișnuiți din Cernăuți. Viața prîbegilor din Cernaucă, inconjurați cu toată dragostea de o familie binecuvântată de Dumnezeu cu șapte copii, este una dintre cele mai frumoase pagini din istoria Bucovinei. Bătrânul Hurmuzachi era preocupat de politica națională, îngrijorat de soarta fraților, cari fuseseră siliți să-și părăsească o vreme căminurile, și avea cea mai atentă grijă ca nici unul din cei ce se bucurau de găzduirea lui să nu sufere prea mult sub povara sorții. Iar Elena Hurmuzachi a lăsat ostenire și fiicelor ei bunul simț, iubirea de cămin și o inimă vitează. Doxachi însuș mărturisește b. o. despre Barițiu: „Și l-am văzut și l-am iubit și din fiii mei nu l-am deosăbit”.¹ În atmosfera aceasta de bel-

¹ N. Bănescu, Corespondența fam. Hurmuzachi, p. 64.

șug, de mărinimie și de ajutor, dat cu discreție binefăcătoare, Cernaucă în zilele de furtună și nădejdi era casa de lumină a Românilor. Cu drept cuvânt putea spune cel mai bun cunoscător al Bucovinei, N. Iorga: „Încă, delu început, Cogălniceanu știu să facă din Cernaucă centrul aspirațiilor românești pentru crearea unui singur stat național cuprinzând toate provinciile locuite de neam. În acest mediu de patriarhalism moldovenesc, de iubire de neam și de frații înstrăinați au crescut cei șapte copii: Constantin, Eudoxiu, Gheorghe, Alexandru, Nicolae și fetele Eliza și Eufrosina. Zestrea sufletească dela Cernaucă au purtat-o toți cu sine.

Constantin, cel mai în vârstă, era un om de vastă cultură juridică, om de caracter și autoritate morală, mare patriot; îl trece în Moldova și ajunge, prețuit în deosebire de Cuza-Vodă, ministru de justiție și apoi președinte al Curții de casație. Corespondența lui cu Gh. Sion ne arată pe omul de înalte preocupări patriotice și morale.²

Eudoxiu Hurmuzachi, ocupându-se într-o vreme și de politică, se dedică apoi cu pasiune cercetării trecutului nostru în vastele arhive imperiale din Viena. Colecția de documente, ce se publică și azi de Academia Română, i-a immortalizat numele.

Gheorghe Hurmuzachi, spirit cavaleresc, bun mânuitor al condeiului, a dat prestigiu Societății pentru cultură, pe care a prezidat-o ani îndelungați, iar în Foaia Societății sau în ziarul „Bucovina” a strecurat cuvinte calde pentru toți Români. Nicolae s'a ocupat de gospodărie.³

² N. Iorga, Românismul în trecutul Bucovinei, Buc. 1938, p. 82.
³ Ștefan Meșeu, Din relațiile și corespondența poetului Gh. Sion cu contemporanii săi, Cluj, 1939.

⁴ N. Iorga, Românismul în trecutul Bucovinei, p. 107, îl numește „un modest savant.”

Să stăm bine, să stăm cu frică

Povăzător liturgic pentru preoți și popor, de preotul econom Const. Moisiu

„Sfânta Liturghie conține tot ce are Biserica mai prețios, religiunea mai sublim, credința mai mângâietor, iubirea mai ferocitor. De aceea Biserica a înconjurat Sf. Liturghie cu un cerc de slujbe sublim, cari au scop de a deștepta în noi toate simțămintele de pietate și religiozitate”, (Mitrofanovici: „Liturghia”, 505—506). Sf. Liturghie e cea mai înaltă, mai reală și de aceea mai cutremurătoare, întâlnire, trăire și împărtășire a sufletului creștin cu Domnul Iisus și cu darurile Jertfei Sale de pe Golgota.

Acolo ne trece pe dinaintea sufletului viața și jertfa Mântuitorului, dela naștere până la înviere. Acolo pâinea și vinul, de pe sfânta masă din altar, se prefac în Trupul și Sângele Downului, ca la Cina de Taină. Acolo suntem cu Domnul Iisus mai ales în ceasul cel mare al celei dintâi Liturghii, slujită însuș de Marele Arhieru. Acolo minunea covârșește mintea noastră, dragostea lui Dumnezeu ne înalță mai presus de ceruri, iar Jertfa Fiului Său revarsă daruri nespuse peste noi.

Da, Sfânta Liturghie e tot ce are creștinismul mai de preț și mai sublim. Și totuși o parte din credincioși, și chiar unii preoți, nu stau în biserică la Liturghie cu destulă înțelegere și evlavie. Îți face impresia că ei nu știu ce se petrece în Sf. Altar, la Sf. Liturghie. Sau dacă știu ceva, s'au obișnuit sau au uitat. De aceea stau în fața minunii aproape nepăsători.

Starea aceasta trebuie combătută, căci ea aduce mare pagubă sufletescă credincioșilor. Și anume răul trebuie îndreptat dela rădăcina lui. Poporul trebuie luminat asupra însemnătății lucrării sfintei Liturghii, atât prin predici cât și prin cărți și broșuri. Iar noi preoții trebuie de asemenea să ne improspătăm mereu cunoștințele de liturgică, atât prin citirea unui tratat serios, cât și prin meditații personale.

Dar tălcuirea Liturghiei atât pentru poporul de jos, cât și pentru preoți și intelectuali, are o literatură foarte săracă în limba română. Afară de manualele de seminar, prea schematic, și afară de unele tratate serioase epulzate (Mitrofanovici și Badea Cireșanu) abia se găsește pe ici pe colea câte o broșură cu explicații sumare. De aceea vestim aici, cu mare bucurie, pe frații preoți și pe credincioșii râvnitori, că de curând a ieșit de sub tipar un bogat și prețios povăzător liturgic, cu titlul: „Să stăm bine, să stăm cu frică”, scris de părintele econom Const. Moisiu dela biserica Manu Cavafu din București.

E vorba de o lucrare serioasă, cuprinzătoare și bine întocmită. În cele peste 300 pagini format mare, părintele Moisiu tratează pe larg toate chestiunile liturgice, după planul general al tratatelor de liturgică. În capitolul I ne vorbește despre locul bisericii, cu părțile lui și lucrările din el și din Sf. Altar, Sf. vase, icoane etc. În cap. II tratează despre artele plastice și artele în genere puse în slujba Sf. Biserici. Apoi în cap. III urmează despre cărțile de ritual și vestimentele preoțești; în cap. IV despre persoanele liturgice și ierarhia bisericească; în cap. V despre cultul divin și formele lui; în capitolele celelalte despre rugăciune, și vremea rugăciunilor rânduite de Biserică, (ciasurile, vecernia, etc.). În sfârșit capitolul X cuprinde tălcuirea sfintei Liturghii, începând cu proscomidia.

Deci povăzătorul acesta liturgic nu neglijează nimic. Despre toate ne vorbește, din toate punctele de vedere, istoric, dogmatic, simbolic, fără să ne obosească. Ceeace constituie un merit deosebit al acestei lucrări, este că ea e o lucrare de popularizare a științei liturgice. Fără să ne obosească cu o expunere rece, plină de citate și trimiteri, părintele Moisiu are darul deosebit de a ne vorbi în limba atrăgătoare a vechilor cazanii, oprindu-se mereu să ne atragă atenția și să ne dojenească asupra momentelor de seamă din cultul divin în genere și din Sf. Liturghie în special, ca să nu stăm cu nepăsare înaintea minunilor lui Dumnezeu.

În privința aceasta nu mă pot opri să dau o pildă: „Preotul trecând înapoia sf. mese zice de acolo: Să luăm aminte, pace tuturor”, știut fiind că de nu avem pacea trupezască și sufletescă, nu putem asculta cum se cuvine cuvântul lui Dumnezeu, (Mat. 5, 24). Și precum credincioșii, așa și slujitorii Altarului. De aceea cântărețul răspunde îndată: «Și Duhului tău».

„Ci, tu frate preote, care cunoști voia lui Dumnezeu, căci ai învățat-o din lege; tu, care te crezi pe tine călăuză orbilor și lumină celor ce sunt în întuneric; povăzător celor fără de minte, dascăl celor nevrăstnici, (Rom. 2, 19—20), cum crezi a deschide și a ceti Sf. Evanghelie când sufletul tău e răvășit de ură și zavistie împotriva aproapei lui și mai vărtos, împotriva celui împreună cu tine slujitor la același sfânt Prestol? Tu care înveți pe altul, pe tine nu te înveți? Tu cu buzele propoveduești dragostea, dar inima ta clocește de ură? Nu te înspăimântă de osânda Ghehenei?

„Drept aceea și tu, frate creștine, ascultând acest îndemn, fă tăcere în sufletul tău, strunește-ți trupul cu zăbala înfrânării”. (Pag. 249).

Iată aici frumusețea stilului, dojana și mustrarea frățească, fără ocol, știind că răul acoperit crește mai mare. Iată felul de a fi al acestui prețios povăzător liturgic. Așa ceva ne trebuia. Și așa ceva n'am avut încă. Până acum se făcea știință sau se dădeau explicații sumare. Dar nu găseam trăire liturgică și nici povăț sau dojană neiertătoare pentru păcatele noastre față de Sf. Liturghie.

Repet vestea de bucurie pentru apariția acestei așteptate lucrări. Și îndemn din tot sufletul pe frații preoți să și o procure. Se găsește la autor, pe adresa Preot Econom Constantin Moisiu, Biserica Manu Cavafu, București sau la Librăria Arhidiecezană, Sibiu. Prețul 158 lei.

Preotul Nicolae Vonica

Preoți și dascăli...

Voi cei cari împărțiți pace și lumină celor arși de soare și bătuiți de vânturi, celor mulți și obidiți, voi sântei pionierii acestui neam pe care vitregia vremurilor nu l-a putut clăti în sufletul lui. Voi purtați în sufletul vostru înaltul ideal: desăvârșirea omului.

Sămânța aruncată, cu cât va fi mai aleasă, cu atât mai bun rod va aduce, în procesul de mântuire a neamului.

Azi, ca și eri și ca și mâne, același ideal purtăm în suflet.

Atunci când lumea, prin Voi nu-și putea satisface interesele, vi se spunea că nu v'ăți tăcut datoria!

Răstignindu-Vă în sufletul Vostru, răspundeți: „Doamne, iartă-I, că nu știu ce spun”. Noi desăvârșim puterile vitale ale nației, pentru biruința cea mare, care o să vină și care nu e a lor, ci a celor ce poartă „specificul” românesc în ei.

Acest „specific” cuprinde toată cultura noastră materială și spirituală, creată la noi și prin noi în timp de secole prin școală și prin biserică dreptmăritoare!

În zilele noastre se proiectează reforma învățământului, din care unii ar vrea să înlăture învățământul religios...

De altă parte, în noi, în ceice trăim, clipă cu clipă, în slujba neamului, parecă arde, cu ună multă tărie, dragostea de neam, care ne îndeamnă ca în lecții de istorie, de geografie, și în toate lecțiile, să vorbim despre Dumnezeu și credința noastră nestrămutată în El.

Așa vrea neamul, născut creștin din voia lui Dumnezeu, pe aici de strajă la porțile Răsăritului.

Seceriș...

„A venit ceasul de a secera, căci secerișul pământului este copt”, (Apoc. 14, 15).

Pune, frate al meu, secera ta, și ai să seceri, căci s'au copt holdele...

Celce a sămănat în suflete grăul duhovnicesc al faptelor bune, va avea seceriș bogat în bucurii; — amar însă acela, a crăui holdă au năpădit-o spinii și pălămida și buruenile...

Mergeam, într-una din zilele verii, printre lanuri, galbine de rod. Alături de mine păsea un frate „ostaș” al Oștii Domnului. Priveam tăcuți amândoi, cum secerătorii harnici, cu seceră ascuțită, culcă spicul la pământ.

Ce predică minunată se desfășoară înaintea ochilor noștri sufletești!

Adu-ți aminte, o frate al meu, cum Mântuitorul nostru, Domnul Iisus Hristos, ne spune că și pentru noi, oamenii, are să răsără secerișul.

Drept pildă:

Să ne întoarcem privirile, pe o clipă, spre Soare răsare!

Aici secera Domnului eată culege milioane de vieți. Frați dargi ai noștri sânt chemați la secerișul neghinei. Dar în fulgerul navei au căzut și multe spice pline de bogat rod. Acestea nu sânt alții decât dragii noștri plecați, — sânt trimișii crucii, ca stărpind din rădăcina toată necurăția, să facă din nou cu puțință răsărirea grăului curat duhovnicesc, — ear rodul sfânt să fie apoi așezat, cu grijă, în hambarul comorilor cerești.

Având mereu în grijă pregătirea sufletelor pentru „ziua cea mare”, noi, slujitorii altarului, să le întindem cu atât mai vărtos hrana spirituală ce ni se oferă în sfânta Carte a cărților, precum și în toate scrierile ce slujesc cu râvnă lui Iisus Hristos.

Zilnic să ne punem apoi întrebarea, în vederea Secerișului așteptat: Cum stăm cu sufletul, — căci „ziua” se apropie și secera ascuțită nu va cruța pe nimeni.

Deschideți-vă, fraților mei, ochii po-căinței, chiar și în ceasul cel din urmă, și Tatăl din ceruri va fi cu noi totdeauna.

Pr. Miron Maier-Brăte

Rugăciuni pentru sovietele bolșevice. Dumineca trecută s'au săvârșit slujbe religioase, în bisericile din Londra, cu rugăciuni în favoarea bolșevicilor strătorăți. De față erau și reprezentanții sovietici. La acest prilej, raportează un ziar, s'au rostit predici, în care păstorii sufletești ai credincioșilor au tălmăcit textul biblic: «Părinte, iartă-le lor; că nu știu ce tac!» (Luca 23, 34).

Safta (Eliza) Hurmuzachi, căsătorită cu logofătul Gheorghe Sturza din Moldova ca și Eutrosina, soția boierului basarabean, foarte bogat, vesel și deosebit de chelțuitor Petru Petru și mamă a poetului Dimitrie Petrino, au fost femei culte, amândouă se pasionau de muzică, ajutate de mulți prieteni ai familiei, cântece populare. Și se interesau de toate chestiunile naționale. În scrisoarea Eutrosinei din 1891, anul morții ei, când treburile în Bucovina mergeau rău, mai vibrează încă naționalismul dela Cernaucă: „n'avem decât să ne ținem inima cu dinții, și să așteptăm săninul ca să se topiască zăpada din jurul nostru și din inimă...”⁵

Pe Hurmuzăchești îi găsim când la Iași, când la Botoșani sau Cernaucă, dar mai ales la Dulcești, făcând astfel legătura necontenită între cele două părți de Moldova. Dintre frați Alecu Hurmuzachi este cel mai vibrant în sentimentele sale, cel mai neastâmpărat, cel mai multilateral în domeniul activității naționale de atunci: în publicistică, în chestiile școlare, în domeniul culturii, mai ales al teatrului, în lupta pentru o biserică națională.

II

Testamentul lui Hurmuzachi

Când mișcarea revoluționară din Franța dela 1848 își aruncă valurile amenințătoare și asupra bătrânei Austrii, pe care încercatul diplomat Metternich căuta să o mențină în vechile ei alcătuirii, profetind că, dacă se modifică ceva, imperiul se va prăbuși, Alecu Hurmuzachi era un tânăr de 25 de ani „bun, inteligent, spiritual, afabil și patriot înfocat” — cum caracterizează Gh. Sion pe toți

filii agăi Hurmuzachi.⁶ Studiile universitare și le-a făcut tot la Viena ca și fratele mai mare, Eudoxiu, care în zilele tulburi ale lui Martie 1748 cutreera, alături de studenți și lucrători, străzile Vienei, strigând în entuziasmul său juvenil și dânsul că vrea o „constituție”.

În epoca aceasta de căutare a unei constituții, pe care popoarele o visau și pe care fiecare națiune din Austria și-o doria altfel, Bucovina a fost pusă în fața unei grave probleme. Boierimea noastră, ale cărei rânduri se rarisera și care din încărcarea de binefaceri austriace în răstimp de șapte decenii sărăcise în parte, nu avea legătura indispensabilă cu țărănimea, iar burghezia era atât de firavă, încât nu avea nici un rol. Școala abia începea a scăpa dintr-o situație curioasă: școală ortodoxă, multă puțină câtă era, sub control catolic; iar biserica avu nenorocul de a fi păstorită de un chiriarh ambițios, încăpăținat, gata la orice transacție, cu orice guvern dela Viena, Eugen Hacman, care pe zi ce trecea devenea tot mai mult agent austriac, în loc să rămâie chiriarh român.

Trebuiau strânse rândurile, trebuia trezită nafta, trebuia creată o conștiință de sine pentru a putea înfăptui pentru Bucovina acasă mai mult, decât se putea isprăvi la Innsbruck, unde ge refugiase împăratul, sau mai târziu la Olmütz sau la Kremsir, unde parlamentul, uluit de evenimente, găsisse un umil adăpost.

În cele dintâi luni ale revoluției se făcu ceva simțlar cu ce se făcea în vechiul imperiu; de câteori împăratul era strămtorat, principii se strângeau și-și formulau plângerile, acele faimoase „gravamina”, înaintea de a fă-

⁶ Vezi și C. Loghin, O sută de ani dela nașterea lui Alecu Hurmuzachi, Cernăuți. 1924; T. Bălan, Frații Gh. și Al. Hurmuzachi și ziarul „Bucovina” Cernăuți. 1924.

gădui ajutor. Și la 1848 și 1849 este o ploaie deasă de „petițiuni” ale cetățenilor dornici de libertate.

Încă în luna Martie 1848 bătrânul Doxachi convocă o adunare a clerului, care ceru revenirea la „statu quo”, prevăzută în diploma dela 1790, o biserică autonomă cu chiriarh ales de credincioși, administrarea, prin biserică, a averilor bisericesti, pe viitor o adunare compusă din boieri, intelectuali și țărani, în traducerea limbii române, autonomie în domeniul politic, administrativ și judecătoresc. Acest program fusese impus și șovăielnicului episcop Hacman, care trebui să plece la Viena, dar care se străduia tot atât de puțin pentru realizarea lui cât de puțin se grăbia guvernul austriac să ia măsuri atât de revoluționare. Totuși, în 18 Septembrie se introduse limba română ca limbă de predare în institutul teologic și blânzii „supuși moldoveni”, gata de revoluție, erau și ei recunoscuți ca nație în cuprinsul imperiului ce străbătea zile negre.

Cei trei fii ai lui Doxachi, Constantin, Eudoxiu și Alecu, alcătuiesc un comitet de acțiune, compus din boieri și profesori dela institutul teologic, pentru a formula revendicările românilor. În Iunie 1748 este predat împăratului un memoriu, făcut de Eudoxie Hurmuzachi (Zur Begründung der Bucovinaer Landespetition, Wien 1848). În cele 12 puncte se cerea administrație proprie, dietă provincială, respectarea națiunii române prin crearea de școli primare, înființarea unei catedre de limba și literatura română, întrebuintarea limbii române în funcțiunile statului, alegerea episcopului printr'un congres bisericesc, compus din clerici și mireni.

⁷ I. Nistor, Istoria Bisericii din Bucovina, București, 1916, p. 65 și urm. și N. Iorga, Românismul în trecutul Bucovinei, p. 82 și urm.

⁵ Ștefan Meteș, Din relațiile și corespondența lui Gh. Sion, p. 197.

INFORMAȚIUNI

Act de mulțămire. Oficiul parohial ortodox român din comuna *Căpâlna*, prot. Sebeș, exprimă cele mai recunoscătoare mulțămiri On. Soc. «*Petroșani*» pentru dăruirea cantității de 10 m³ lemn de construcție pe seama bisericii. Tot pe această cale exprimăm călduroase mulțămiri dlui inginer-inspector *T. Roman* pentru bunăvoința arătată cu ocazia aprobării acestei danii. — Pr. *Vasile Dobre*.

Rugare. Direcțiunea generală P. T. T. roagă publicul: să scrie numai cu *cerneală* scrisorile, cărțile poștale, precum și orice trimiteri poștale expediate prin poștă, deoarece scrisul cu creionul se șterge ușor în timpul transportului, ceea ce îngreuiază controlul ce se face de către serviciile de cenzură și organele P. T. T.

Mulțămire. Subsemnatul, în numele parohiei din comuna Zdrăpți, protopopiatul Zarand, aduc cele mai profunde mulțămiri dlui *Rusu Avram* cu soția *Rozalia* cari au binevoit a dona suma de 8000 lei (opt mii) drept ajutor cu care s'a șindilit jumătate din acoperișul bisericii din Zdrăpți, precum și dlui *Matei Iosif* cu soția *Marta* cari au binevoit a suporta cheltuielile împreunate cu repararea, respectiv văruierea bisericii din Zdrăpți, în sumă totală de Lei 2000 (două mii). Parohia le va rămânea pururea recunoscătoare pentru darul lor generos și se va ruga Atoimilostivului Dumnezeu să le răsplătească din darurile Sale cerești, dăruindu-le lor și familiei întregi deplină sănătate și fericire. — Preot *Ștefan Corpadea*.

Telefonul și românii din Ardealul cedat. Ziarul clujan „*Tribuna Ardealului*” aduce la cunoștința publicului din localitate și din alte orașe ale Ardealului cedat, că dl prof. *Dr. Emil Hațeganu* din Cluj și dl avocat *Dr. Ioan Harșa* din Reghin, au fost opriți (din partea autorităților) să mai aibe telefon; astfel cei interesați sânt rugați să se adreseze numiților domni sau prin scrisori, sau personal. — Măsura, luată împotriva fraților noștri, o încreștăm fără surprindere și o recomandăm atențiunii autorităților românești.

Bani de hârtie à 100 lei înlocuiesc banii de metal de 50 și 100 lei. Monetele de metal vor fi retrase din circulație până la 31 Decembrie 1941.

Dela universitățile germane. În anul 1941 numărul studenților străini, dela universitățile Germaniei a atins cifra de 4638, — înainte de război erau 5656. — Dintre cei 4638 se înregistrează 1174 germani de origine aparținând altor state străine, 3064 studenți aparținând statelor străine: mai bine sânt reprezentați *bulgarii*, cu 1375 studenți, urmează: turcii cu 197, slovacii cu 181, sârbii cu 117, *românii cu 94*, ungurii cu 85, chinezii cu 81 studenți. Universitățile cele mai căutate sânt: cea din Berlin, din München și Viena, cu facultățile de: medicină, științe naturale, drept, agronomie, teologie. Mai mult de jumătate dintre studenții străini urmează cu precădere politehnicele germane.

Se încreștinează? Postul de Radio bolșevic dela Moscova organizează de aici înainte emisiuni religioase creștine în limba rusă, intitulate „Radio-creștin”. Bolșevicii speră să dobândească astfel și simpatiile americane.

Recunoștință. Se comunică din Berlin: Dela începutul campaniei în răsărit, cercurile conducătoare ale Reichului au repetat, prin cvinte, recunoștința neprețuită a Germaniei pentru contribuțiile prețioase aduse de țările aliate prin armatele lor în acest război. Marile succese, care au fost obținute în ultimele zile, prin o colaborare comună a armatelor aliate, pe teatrul de luptă ucrainian, au prilejuit un nou îndemn de a reliefa eroicele și electivale contribuții ale forțelor combative aliate. În mod deosebit este evidențiat aportul netăgăduit, vitejeștile atitudini și jertfelnicele contribuții ale trupelor armatei române de sub șefia marelui lor Conducător, mareșalul Antonescu. Cercurile con-

ducătoare germane subliniază contribuțiile însemnate militare ale armatelor aliate, menționând că merită nu numai mulțămirea și recunoștința poporului german, ci și a întregii culturi europene.

Imprumutul reîntregirii. A nu se uita, că pe lângă dobânda de 5%⁰, banii cari îi subscrieți la Imprumutul reîntregirii, ne aduc: fortificații, drumuri, spitale, biserici și siguranța zilelor de mâne.

Egalitate. Un prim articol, dintr'un ziar dela Praga, arată felul în care bolșevicii deformează sufletul omului. Să ne uităm la ofițerii și soldații bolșevici, — scrie ziarul, — cari sânt cea mai bună dovadă a omorării sufletului de către bolșevism: soldații sânt înflămânziți, tăcuți, copleșiți, cu ochii supți, plini de teamă și față de camarazii lor. Prisonierul sovietic începe să vorbească sincer de patrie, când nu este ascultat de camarazii lui. Ofițerii roșii se deosebesc prea puțin de trupă și sânt de un nivel sufletesc și social foarte redus. Adevărată *egalitate* a introdus în poporul rusesc jidovimea internațională: egalitate în mizerie și întunecime sufletească.

Publicație. În conformitate cu Ordinul *M. St. Major*, se aduce la cunoștința conducătorilor de auto, profesioniști sau amatori, specializați sau nespecializați, cari sânt înscriși în Controalele Cercului de recrutare Sibiu, că sânt obligați să se prezinte la Cerc în 15—17 Septembrie c., cu toate actele necesare, pentru verificare și întocmire de fișă, indiferent dacă au fost sau nu specializați.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 14 Septembrie 1941, va predica părintele protopop *Mihail Neagu*.

CARTI ȘI REVISTE

Manual de limba Română. A apărut, în ediție revăzută și cu aprobare ministerială, manualul: *Elemente de Istoria literaturii române*, pentru școale normale și școale minoritare, de *E. Hodoș*, profesor i. r. Sibiu, Tip. Vestemean. — Pag. 130. Lei 75. — De vânzare la autor și la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Despre cartea «Conspirația logilor», recent apărută, — și scrisă de *Toma Petrescu*, funcționar superior la președinția consiliului de miniștri, — ni se scrie:

Publicația dlui *Toma Petrescu*, documentat scrisă, tratează o problemă de mare interes pentru ori care dintre cetitorii ei creștini. Autorul, înșirând numeroase scrieri de seamă despre francmasonerie, se ocupă de originea, scopul și mijloacele ei de muncă ocultă; se arată felul cum s'a devoltat și întărit în țara românească, precum și numele indivizilor cari au ajuns să fie cinstiți cu gradele cele mai înalte de 30—33. Acțiunea iudeo-masonică, atât de periculoasă a societății secrete cu scopurile sale monstruoase, sânt demascate fără șovăire, — astfel, lupta până la totala nimicire a dușmanului creștinătății, este cu desăvârșire îndreptățită. Chiar și numele de „francmason”, spune autorul, conține două minciuni dintr'odată: căci un francmason nu e *franc*, nu lucrează la lumina zilei, și nu e nici lucrător, zidar (*mason*), constructor, pentru că dăruimă. Francmasonul dă senz și direcție anticreștină și antinațională ideilor de libertate, egalitate și frățietate. El nu are altă patrie decât „patria universală”. El a dat naștere și întreține sectele, care lucrează la distrugerea unității spirituale și naționale a unui popor, prin desbinări religioase. Războiul de astăzi al Europei are să stârpească din rădăcina cumplită napastă care a cuprins și a otrăvit omenirea.

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

Nr. 576/1941 Prot.

(66) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea postului de paroh în parohia vacantă de clasa III-a *Pui-Galați*, tractul protopopesc Jiu, cu termen de 30 zile dela prima publicare în *Telegraful Român*.

Beneficiile:

1. Locuință în natură.
2. Salarul dela stat.
3. Sesiune parohială de 32 jugăre, — și anume: opt jugăre pământ arabil, restul fânaș și pășune.
4. Două mierțe (30 litri) porumb în tutei și câte una zi de lucru dela 29 familii.
5. Dela familiile din Pui cele de subt pct. 4.: răscumpărarea în numerar, după prețul zilei.
7. Stolele obișnuite în parohiile tractului.

Cererile de concurs, însoțite de toate actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Jiu, *Petroșani*, în termenul indicat. Candidații vor anexa cererii de concurs și concesiunea P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc de a putea candida la această parohie. Ei se vor prezenta, cu prealabila încuviințare a oficiului protopopesc, în vre-o Duminecă sau sârbătoare, la sfânta biserică pentru a sluji, predica, cânta și a face cunoștință cu credincioșii.

Oficiul protopopesc ortodox român Jiu, *Petroșani*, în înțelegere cu cons. parohial. *Petroșani*, 4 Septembrie 1941.

Ion Duma
protopop

Nr. 12.918/1941

3—3

Concurs

La școala de aplicație de pe lângă școala normală de băieți „*Andrei Șaguna*” din Sibiu sunt vacante două posturi de învățători, pentru întregirea cărora se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima apariție în *Telegraful Român*.

Cel care doare să ocupe aceste posturi, își vor înainta cererile însoțite de actele legale Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu.

Candidații trebuie să fie de confesiune ortodoxă.

Consiliul Arhiepiscopesc

Citiți, sprijiniți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

Nr. 518/1941

(61) 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a *Purcărești*, din protopopiatul Sebeșului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în *Telegraful Român*.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Casă parohială corespunzătoare.
2. Folosința grădinii dinjurul bisericii.
3. Sesiune parohială 6 jug. cad. fânaș.
4. 3 stânjini lemne de foc, fasonați în pădure.
5. Dreptul la pășunat cu 3 vite scutite de orice taxă.
6. 1 ferdelă grâu (20 litri) dela fiecare fum.
7. Stolele obișnuite în parohie.
8. La Bobotează taxe benevole.
9. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox-român al Sebeșului, în termenul indicat.

Candidații vor anexa la cererile de concurs și concesiunea Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidații se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică, spre a fi cunoscuți de către parohieni. *Sebeș-Alba*, 8 August 1941.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sebeșului, în înțelegere cu consiliul parohial.

Dr. Vasile Oană
protopop

Nr. 208/1941

(65) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a *Chesler*, din protopopiatul Târnava mare, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în *Telegraful Român*.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu trei încăperi, bucătărie de vară și cămară precum și toate dependențele necesare.
3. 23 jugăre arabil și fânaș precum și folosința cimitirului.
4. Vie cu 1200 vițe productive.
5. Câte 10 litre grâu dela fiecare casă.
6. Din pădurea urbarială trei drepturi de lemne.
7. În pășunea compozesoratului trei drepturi.
8. Venitele stolare obișnuite în parohie.

Cererile de concurs, cu toate documentele și cu încuviințarea specială a P. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc Târnava în Târnăveni, în termenul indicat.

Candidații se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică, spre a se face cunoscuți parohienilor numai în cele 30 de zile ale concursului. *Târnăveni*, la 18 August 1941.

Gheorghe Opresan
protopop

Nr. 369/1941 Prot.

(67) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a *Beia*, din protopopiatul Sighișoarei, cu termen de 30 de zile dela întâia publicare în *Tel. Român*.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială: 4 jugăre arător, 3 jug. fânaș, 2 jug. pășune și 1200 stânjini grădină.
3. Câte una ferdelă à 20 litri grâu dela fiecare familie.
4. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, provăzute cu toate documentele cerute de Regulamentul pentru parohii și cu încuviințarea specială de a candida la această parohie, dată de Înalt Prea Sfințitul Mitropolit, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Sighișoarei în termenul indicat.

Concurenții se vor prezenta, cu încuviințarea oficiului protopopesc subsemnat, în vre-o Duminecă sau sârbătoare în parohie la biserică spre a sluji, a predica și a face cunoștință cu poporul. *Sighișora*, 4 Septembrie 1941.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sighișoarei în înțelegere cu consiliul parohial din *Beia*.

Emilian Stoica
protopop

Nr. 47 b/1941 par.

64 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de cântăreț bisericesc la biserică ortodoxă română „*Bunavestire*” din Sibiu-Iosefin, protopopiatul Sibiu, județul Sibiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela publicarea în *Telegraful Român*.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, întrucât statul va bugeta acest post, sau Lei 5500 (cinci mii cinci sute) anual, în cazul când statul nu va bugeta postul.
2. Locuință dela parohie.
3. Taxele obișnuite în parohie.

Candidații să aibă diploma de absolvire a Școlii de cântăreți „*D. Cunțan*” din Sibiu.

Cererile de concurs, cu actele cerute de lege, se vor înainta oficiului parohial ortodox român Sibiu-Iosefin „*Bunavestire*”, strada Bisericii 12, iar candidații se vor prezenta în parohie pentru a cânta și a face cunoștință cu credincioșii.

Sibiu, din ședința consiliului parohial ortodox român, ținută la 18 Iulie 1941.

Pr. Nicolae Pampu
adm. parohial